

Uitspraak klachtencommissie Wvvgz

Uitspraken van de Klachtencommissie van het Vincent van Gogh te Venray zoals bedoeld in hoofdstuk 10.6 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz).

Betreft klacht van mevrouw XXXXXXXXXXXX, klachtnummer 2020/030.

Betreft klacht van mevrouw XXXXXXXXXXXX, klachtnummer 2020/031.

Datum ontvangst klachten: 03 juni 2020.
Datum hoorzitting beide klachten: 12 juni 2020.
Datum uitspraak beide klachten: 15 juni 2020.

De klachtencommissie van het Vincent van Gogh te Venray, heeft zich beraden over de klachten van mevrouw XXXXXXXXXXXX, geboren op XXXXXXXXXXXX, aan wie ten tijde van het indienen van de klachten op grond van een zorgmachtiging, verplichte zorg werd verleend door het Vincent van Gogh, verder aan te duiden als klagster.

1. Verloop van de procedure

Op 3 juni 2020 ontving de klachtencommissie van klagster twee klachtformulieren.

Kort samengevat klaagt klagster over de beslissing van 4 juni 2020 om haar onder dwang met medicatie (Zypadhera) te behandelen, en de beslissing van 4 juni 2020, om klagster in haar bewegingsvrijheid te beperken.

De klachten betreffen beide klachtgronden zoals opgenomen in artikel 10.3 Wvvgz.

De klacht over de dwangbehandeling is door de klachtencommissie geregistreerd onder klachtnummer 2020/030, de klacht over de beperking van de bewegingsvrijheid, is door de klachtencommissie geregistreerd onder klachtnummer 2020/031.

Klagster heeft de Klachtencommissie toestemming verleend om, indien nodig, haar (medisch en verpleegkundig) dossier in te zien.

Klagster werd in de onderhavige klachtenprocedures aanvankelijk bijgestaan door mevrouw XXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon, en verder te noemen PVP. Klagster heeft uiteindelijk om haar moverende redenen afstand gedaan van de bijstand door de PVP.

De klachten zijn gericht tegen de heer XXXXXXXXXXX, psychiater, en verder te noemen verweerder.

Door verweerder is op 8 juni 2020 een verweerschrift ingediend, dat op die dag door de klachtencommissie is ontvangen.

In het klachtformulier heeft klagster verzocht om schorsende werking toe te kennen aan de klachtbehandeling die ziet op de dwangbehandeling. Klagster is in dat verzoek door de voorzitter van de klachtencommissie schriftelijk en gemotiveerd niet ontvankelijk verklaard op 9 juni 2020.

De klachten zijn vervolgens inhoudelijk behandeld tijdens een hoorzitting te Venray op 12 juni 2020.

Klagster is in persoon verschenen. Ook verweerder is in persoon verschenen.

Het definitieve en schriftelijke oordeel van de Klachtencommissie ten aanzien van beide klachten is tenslotte door de klachtencommissie vastgesteld op 15 juni 2020.

Dezelfde dag is een exemplaar van dat oordeel aan klagster, verweerder, de Directie en aan de

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd toegezonden.

2. Standpunten klaagster en verweerder

Kort samengevat stelt klaagster het navolgende.

Klacht 2020/030

Klaagster heeft geen geestelijke stoornis, is niet psychotisch, maar lijdt aan ADHD. De anti psychotische medicatie is dus helemaal niet nodig: wel wil ze graag Ritalin slikken tegen de ADHD. Ze heeft bovendien veel last van de bijwerkingen van de medicatie: ze slaapt veel, is chagrijnig, heeft last van oedeem en andere lichamelijke klachten als gevolg van de bijwerkingen van die medicatie. Klaagster is verder van mening dat iedereen in een vorm van psychose zit: iedereen wordt daarmee geboren. Tenslotte stelt klaagster dat ze het beter kon vinden met haar vorige behandelaar dan met verweerder.

Klacht 2020/031

Omdat klaagster niet gestoord is in haar geestvermogens hoeft ze niet in haar vrijheden te worden beperkt. Bovendien heeft ze al 3 maanden geen speed meer gebruikt. Ze wil graag naar buiten toe om tot rust te komen en te genieten van de natuur. Dat helpt haar om tot rust te komen.

Door verweerder wordt kort samengevat het navolgende gesteld.

Klacht 2020/030

Klaagster is al jaren bekend met een psychotische stoornis en ontbrekend ziekte-inzicht. Zij weigert de noodzakelijke medicatie en meestal werkt ze ook niet mee aan orale toediening, zodat een depot moet worden toegediend. Dat gaat samen met verbaal en fysiek verzet. Recent is aan de medicatie een stemmingsstabilisator toegediend in een lage dosis (Valproaat). Klaagster weigert echter de controle van de bloedspiegels met het oog op de werking van de stemmingsstabilisator.

Klaagster is ook nu duidelijk psychotisch maar heeft geen enkel ziekte-inzicht en ziekte-besef. De behandeling met een anti psychoticum is de enige mogelijkheid om dat hardnekkige toestandsbeeld te doorbreken, maar klaagster weigert iedere vorm van samenwerking en er komt geen overeenstemming tot stand over de vrijwillige inname van de medicatie. Zij weigert bovendien de controle van de bloedspiegel, zodat het lastig is om te controleren of de stemming stabiliserende medicatie qua dosering voldoende effect sorteert. Wel is duidelijk dat de anti psychotische medicatie wel enig effect sorteert, omdat klaagster beter in contact is met anderen en opener praat over haar belevingswereld. De paranoïde en vreemde belevingen met betrekking tot het eten blijven echter onverminderd bestaan.

Verweerder sluit niet uit dat er tevens sprake is van ADHD. Hij heeft diverse malen aan klaagster toegezegd daar onderzoek naar te doen, maar dat onderzoek heeft alleen zin als klaagster in een stabiele geestelijke toestand verkeert, en klaagster geen amfetamine meer gebruikt. Dat laatste doet klaagster namelijk wel en dat verergert het psychotische toestandsbeeld.

Klacht 2020/031

Klaagster gebruikt amfetamine (dat erkent klaagster volgens verweerder ook) en dat verergert het psychotische toestandsbeeld. Door haar binnen de kliniek te houden kan het gebruik worden voorkomen, in ieder geval worden verminderd. Klaagster weigert vanuit haar psychotische denkwereld de medewerking aan urinecontroles, terwijl het beleid van de kliniek is om iemand weer vrijheden te verlenen als na drie controles is gebleken van abstinentie van het gebruik van verdovende middelen. Verweerder verwacht echter dat klaagster er niet in zal slagen af te zien van het gebruik van amfetamine. Omdat ze niet meewerkt aan de urinecontroles verblijft ze alleen binnen de kliniek.

3. Beoordeling van de klachten

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

3.1. Algemene overwegingen ten aanzien van de klachten 2020/030 en 2020/031

3.1.1. Klaagster heeft de klachten gebaseerd op art.10.3 Wvggz en is dus ontvankelijk in de klachten.

3.1.2. De klachtencommissie is bevoegd om van deze klachten kennis te nemen.

3.1.3. Nu de klachten betrekking hebben op beslissingen die nog actueel zijn, zal de klachtencommissie uitspraak doen binnen de 2 weken termijn.

3.1.4. De klachtencommissie komt dus aan een inhoudelijke beoordeling van de klachten toe.

3.1.5. Algemene overwegingen.

Een belangrijk uitgangspunt voor de procedurele en inhoudelijke beoordeling van klachten in het algemeen, is het recht van de patiënt op bescherming van zijn lichamelijke en geestelijke integriteit en diens recht op privacy. Inbreuken daarop moeten een wettelijke basis hebben.

De Wvggz biedt een wettelijke basis om die inbreuken te rechtvaardigen mits aan de in die wet gestelde voorwaarden wordt voldaan.

In feite zien de klachten van klaagster op de dwangbehandeling met een anti psychoticum en de beperking van haar bewegingsvrijheid.

De klachtencommissie stelt vast dat er ten tijde van de dwangbehandeling en de beperking van de bewegingsvrijheid sprake was van een door de rechtbank Limburg toegewezen zorgmachtiging, zoals bedoeld in art.3.1.Wvggz, die voorziet in de voornoemde vormen van verplichte zorg.

Verder stelt de klachtencommissie vast dat in de beslissing van de zorgverantwoordelijke (verweerder) van 4 juni 2020, de te verlenen verplichte zorg, mede de medicatie en de beperking van de bewegingsvrijheid omvat en dus in de verplichte zorg voorzien is in het toedienen van medicatie en het beperken van de bewegingsvrijheid, zoals bedoeld in art.3.2. Wvggz.

De verplichte zorg kan op grond van art.3.3. Wvggz alleen worden verleend als een persoon als gevolg van een psychische stoornis risico's op ernstig benadeling van zijn eigen lichamelijke of geestelijke integriteit oproept of dat oproept voor anderen. (Causaal verband tussen de psychische stoornis en het aanzienlijke risico op ernstig nadeel voor de persoon zelf of voor een ander) en er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid bestaan, er geen minder bezwarende alternatieven zijn die voor die persoon ook het beoogde effect sorteren, de verplichte zorg gelet op het beoogde doel van de verplichte zorg evenredig is en het tenslotte redelijkerwijs is te verwachten dat de te verlenen verplichte zorg effectief is.

Bovendien moet er worden voldaan aan art.3.4.Wvggz: de verplichte zorg kan alleen worden verleend om een crisissituatie af te wenden, om ernstig nadeel af te wenden, om de geestelijke gezondheid van de betrokkene te stabiliseren, om de geestelijke gezondheid van de betrokkene dusdanig te herstellen dat hij zijn autonomie zoveel mogelijk herwint of om de fysieke gezondheid van de betrokkene te stabiliseren of te herstellen in het geval dat door het gedrag van de betrokkene als gevolg van diens psychische stoornis kan leiden tot ernstig nadeel daarvoor.

Van belang voor de inhoudelijke beoordeling van de in de kliniek verleende verplichte zorg, en in casu dus de dwangbehandeling in de vorm van het toedienen van medicatie en het beperken van de bewegingsvrijheid, is voorts naar het oordeel van de klachtencommissie art.8.9 Wvggz. Dat artikel bepaalt het navolgende.

Artikel 8:9

1 De zorgverantwoordelijke neemt ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voorzetting

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

2 De zorgverantwoordelijke stelt een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg op grond van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging op schrift en voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering.

3 De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

4 Indien verplichte zorg anders dan strekkende tot opname in een accommodatie, op grond van een crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging wordt toegepast, legt de zorgverantwoordelijke, onverminderd het bepaalde in artikel 1:5, na overleg met de vertegenwoordiger, schriftelijk vast in het dossier, bedoeld in artikel 8:4, met vermelding van de datum en het tijdstip, of:

- a. betrokkene tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake in staat is, en
- b. er een acuut levensgevaar dreigt voor betrokkene dan wel er een aanzienlijk risico is voor een ander op levensgevaar, ernstig lichamelijk letsel, ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade, ernstige verwaarlozing of maatschappelijke teloorgang, of om ernstig in zijn ontwikkeling te worden geschaad, dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is.

5 De zorgaanbieder, geneesheer-directeur en zorgverantwoordelijke leggen geen beperkingen op in het contact van betrokkene met de vertegenwoordiger, de inspectie of de justitiële autoriteiten.

Het voorgaande wordt op grond van art.8.9 lid 1 onder a Wvggz inhoudelijk door de zorgverantwoordelijke onderzocht: minstens betekent dit dat de zorgverantwoordelijke de actuele gezondheidssituatie van de betrokkene beoordeelt en die aan de hiervoor omschreven uitgangspunten toetst.

Voorts dient de te verlenen verplichte zorg ook proportioneel te zijn (moet in verhouding staan tot het af te wenden gevaar), subsidiair te zijn (er moeten voor de betrokkene geen minder ingrijpende middelen bestaan die hetzelfde beoogde doel kunnen bereiken) en dient die zorg doelmatig te zijn (van de te verlenen verplichte zorg mag effect worden verwacht). Tevens moet de te verlenen verplichte zorg ook veilig kunnen worden verleend.

Tenslotte moet de zorgverantwoordelijke op grond van art.8.9 lid 3 Wvggz de betrokkene deugdelijk gemotiveerd via de geneesheer-directeur in kennis stellen van welke verplichte zorg zal worden verleend en waarom die verplichte zorg wordt verleend en dient hij de betrokkene te wijzen op zijn verzet mogelijkheden.

3.2. Specifieke overwegingen ten aanzien van de klachten 2020/030 en 2020/031

Tijdens de hoorzitting van 12 juni 2020 heeft de klachtencommissie klaagster gewezen op het recht

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

op de bijstand door de (een) PVP en het belang daarvan. Klaagster zag daar echter vanaf omdat er geen goede klik was tussen haar en de PVP.

Meer inhoudelijk overweegt de klachtencommissie het navolgende.

1. Klaagster verbleef ten tijde van het indienen van de klachten binnen de kliniek in het kader van een door de rechtbank Limburg toegewezen zorgmachtiging.

2. De te verlenen verplichte zorg voorziet ingevolge de verleende zorgmachtiging onder meer in het toedienen van medicatie en in het beperken van de bewegingsvrijheid.

3. De beslissing van de zorgverantwoordelijke (verweerder) voorziet daar tevens in.

4. Door de geneesheer-directeur is klaagster van die beslissing schriftelijk in kennis gesteld en is zij gewezen op haar verzet rechten.

5. De klachtencommissie heeft geen redenen om te twijfelen aan de door verweerder gestelde diagnose (psychose) en concludeert derhalve dat er bij klaagster 4 juni 2020 sprake was van een psychische stoornis.

6. De klachtencommissie heeft voorts geen redenen om te twijfelen aan het standpunt van verweerder dat klaagster als gevolg van haar psychische ontregeling iedere medewerking aan een behandeling op vrijwillige basis weigert.

7. Dat brengt ernstige risico's met zich mee op benadeling van de lichamelijke en geestelijke gezondheid van klaagster. Klaagster is psychotisch, weigert vanuit een ontbrekend ziekte-inzicht de medewerking en daarmee dreigt er voor klaagster een achteruitgang in haar lichamelijke en geestelijke gezondheidstoestand. Bovendien dreigt er een uitzichtloos verblijf binnen de kliniek omdat klaagster in de huidige toestand niet kan terugkeren in de samenleving. Dat beeld kan alleen worden doorbroken door het toedienen van medicatie en door klaagster te beperken in haar bewegingsvrijheid.

8. Voor klaagster minder ingrijpende maatregelen die het door verweerder gewenste effect kunnen sorteren zijn er volgens verweerder niet. Bovendien ziet verweerder al een positief effect van het toedienen van medicatie (klaagster is opener en praat meer over haar belevingswereld). Alleen door middel van het toedienen van de medicatie kan het hardnekkige psychotische toestandsbeeld worden doorbroken.

9. De beperking van de bewegingsvrijheid is naar het oordeel van de klachtencommissie ook terecht en op goede gronden als vorm van verplichte zorg toegepast. Klaagster gebruikt amfetamine en dat verergert haar geestelijke en lichamelijke toestand. Bovendien belemmert dat een effectieve medische behandeling van het actuele toestandsbeeld en een eventueel nader onderzoek naar ADHD.

10. Daarmee wordt voldaan aan de eisen die de Wvggz stelt aan het verlenen van verplichte zorg zoals in casu het toedienen van medicatie en het beperken van de bewegingsvrijheid.

11. De verleende verplichte zorg is ook proportioneel afgezet tegen de risico's die klaagster loopt op benadeling van haar geestelijke en lichamelijke gezondheid, is effectief (verweerder verwacht een positief effect), en subsidiair (minder ingrijpende maatregelen om het gewenste effect te sorteren zijn er niet). De verplichte zorg kan binnen de kliniek ook op veilige wijze aan klaagster worden verleend.

12. Inhoudelijk oordeelt de klachtencommissie dat verweerder terecht klaagster medicatie toe dient en haar terecht en op goede gronden beperkt in haar vrijheden,

13. De klachtencommissie oordeelt tenslotte dat bovendien aan alle formele voorschriften is voldaan.

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

14.De klachten 2020/030 en 2020/031 zullen derhalve ongegrond worden verklaard.

4. Uitspraak

*De klachtencommissie verklaart de klacht 2020/030 ongegrond.

*De klachtencommissie verklaart de klacht 2020/031 ongegrond.

Aldus gegeven te Venray,

op 15 juni 2020,

mr. XXXXXXXXXXX, voorzitter

De Klachtencommissie bestond uit:

- * Dhr. mr. XXXXXXXXXXX, jurist en voorzitter van de Klachtencommissie;
- * Dhr. XXXXXXXXXXX, psychiater en lid van de Klachtencommissie;
- * Dhr. XXXXXXXXXXX, financieel adviseur en lid van de Klachtencommissie.

Eventuele gegrondverklaring van een klacht of een klachtonderdeel houdt niet automatisch in dat deze klacht ook op grond van het civiel-, straf- of tuchtrecht gegrond wordt verklaard.

Op grond van art. 10:7 Wvggz kan betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene onder de in art. 10:7 Wvggz genoemde voorwaarden tegen de uitspraak van de Klachtencommissie in beroep bij de rechter. Op grond van art. 10:9 Wvggz kan de rechter de beslissing waartegen de klacht is gericht, schorsen.